

14. november 2018

Sagsnr.
2018-0154517

Dokumentnr.
2018-0154517-17

Sagsbehandler
Maja Lund Rasmussen

Notat til opfølgning på temadrøftelserne om bedre fordeling af tosprogede børn og unge i Københavns Kommune

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede på baggrund af medlemsforslaget den 23. maj 2018 at udarbejde en strategi til bedre fordeling af tosprogede børn og unge i dagtilbud og folkeskoler i København.

I forlængelse heraf er der afholdt to temadrøftelser. Den første fandt sted på BUU-mødet den 26. september, hvor rammer, erfaringer og handlemuligheder i forhold til en mere ligelig fordeling af tosprogede børn og unge blev præsenteret og diskuteret. Den anden temadrøftelse fandt sted den 24. oktober og omhandlede tosprogede elever og faglighed.

Nedenfor følges op på de spørgsmål, som blev stillet i forbindelse med temadrøftelserne. 1. Forholdet mellem socioøkonomisk baggrund og trivsel. 2. Andelen af elever på Københavns skoler, som udløser sociale normeringer. 3. Tosprogede i specialundervisning. 4. Betydningen af mængden af tosprogede elever på skoler for hhv. faglighed og forældres valg/fravalg af skoler.

Socioøkonomisk baggrund har betydning for børns trivsel i skolen

I diagram 1 og 2 nedenfor sammenholdes københavnske folkeskoleelevers socioøkonomiske baggrund (ESCS) med udvalgte resultater fra den nationale trivselsundersøgelse fra 2017, hvor der bl.a. er blevet spurgt ind til skoleglæde og mobning i 4-9 klasse. Hver prik i diagrammerne repræsenterer en skole.

Svarene fra trivselsundersøgelsen er i diagrammerne opgjort på en skala fra 1-5, hvor tallet 5 repræsenterer den kategori med højest skoleglæde og mindst mobning.

Elevernes socioøkonomiske baggrund udregnes af Danmarks Statistik (DST) og opgøres på baggrund af forældrenes uddannelsesniveau, indtægt og tilknytning til arbejdsmarkedet. ESCS-oplysningerne i diagrammerne er pr. september 2017 og svarer til den samlede elevgruppe på skolen¹.

¹ Der er altså ikke et 1-1-forhold mellem de elever, der har besvaret trivselsundersøgelsen og de, der indgår i ESCS-beregningen.

Ressourcer

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN nummer
5798009371201

Et gennemsnit på 0 ESCS-point betyder, at elevgruppens socioøkonomiske baggrund svarer til gennemsnittet for alle københavnske borgere mellem 0-24 år. Et negativt tal er udtryk for, at elevernes baggrund er svagere end gennemsnittet, mens et positivt tal er udtryk for det modsatte.

Diagram 1

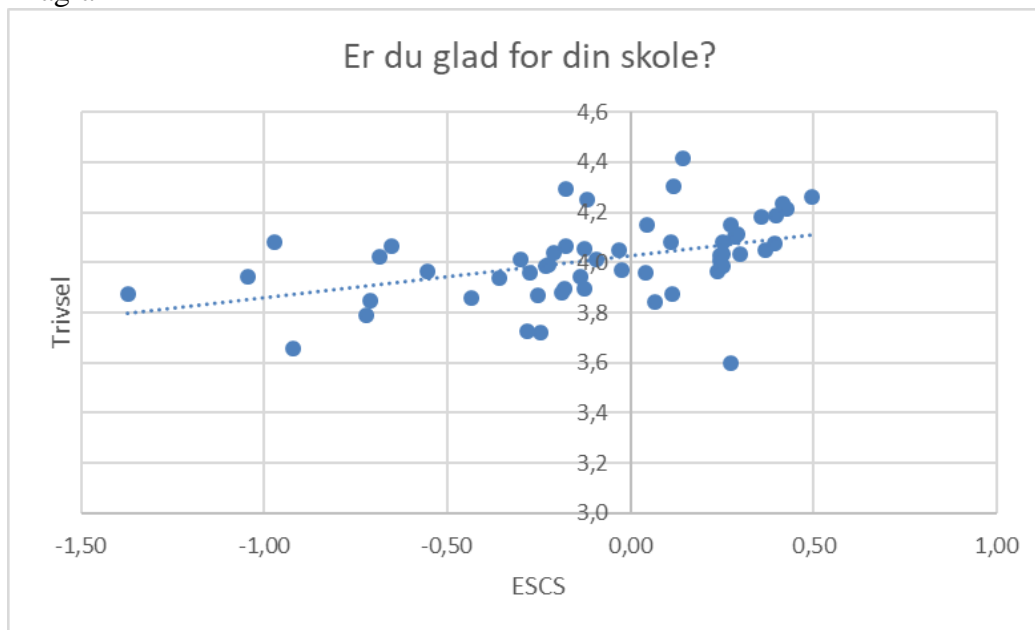
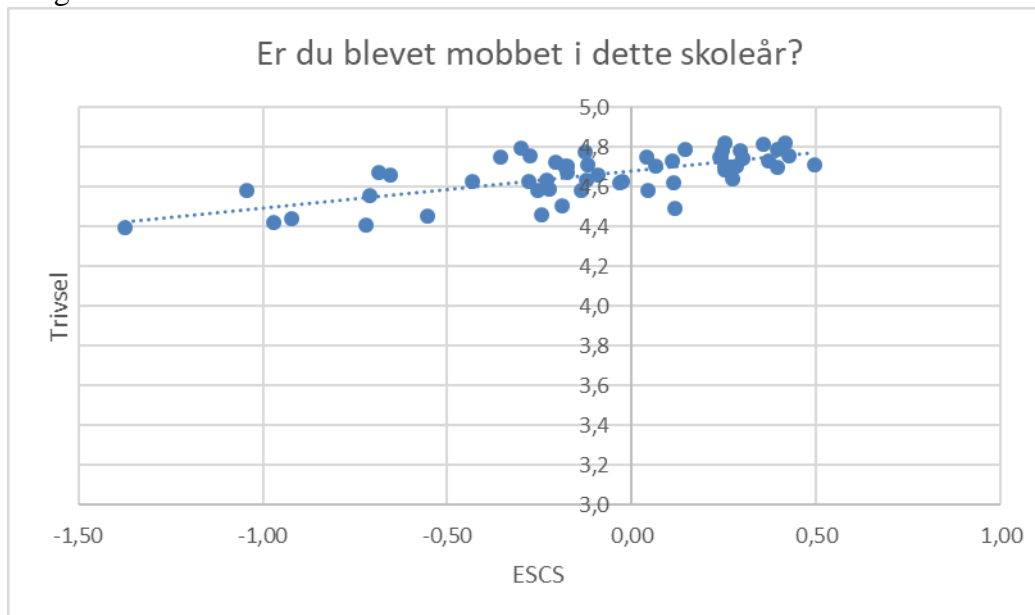

Diagram 2

Som det fremgår, er der en klar sammenhæng mellem socioøkonomisk baggrund og trivsel – jo bedre socioøkonomisk baggrund elevgruppen har, jo bedre gennemsnitlig trivsel. Tendensen ses både i forhold til

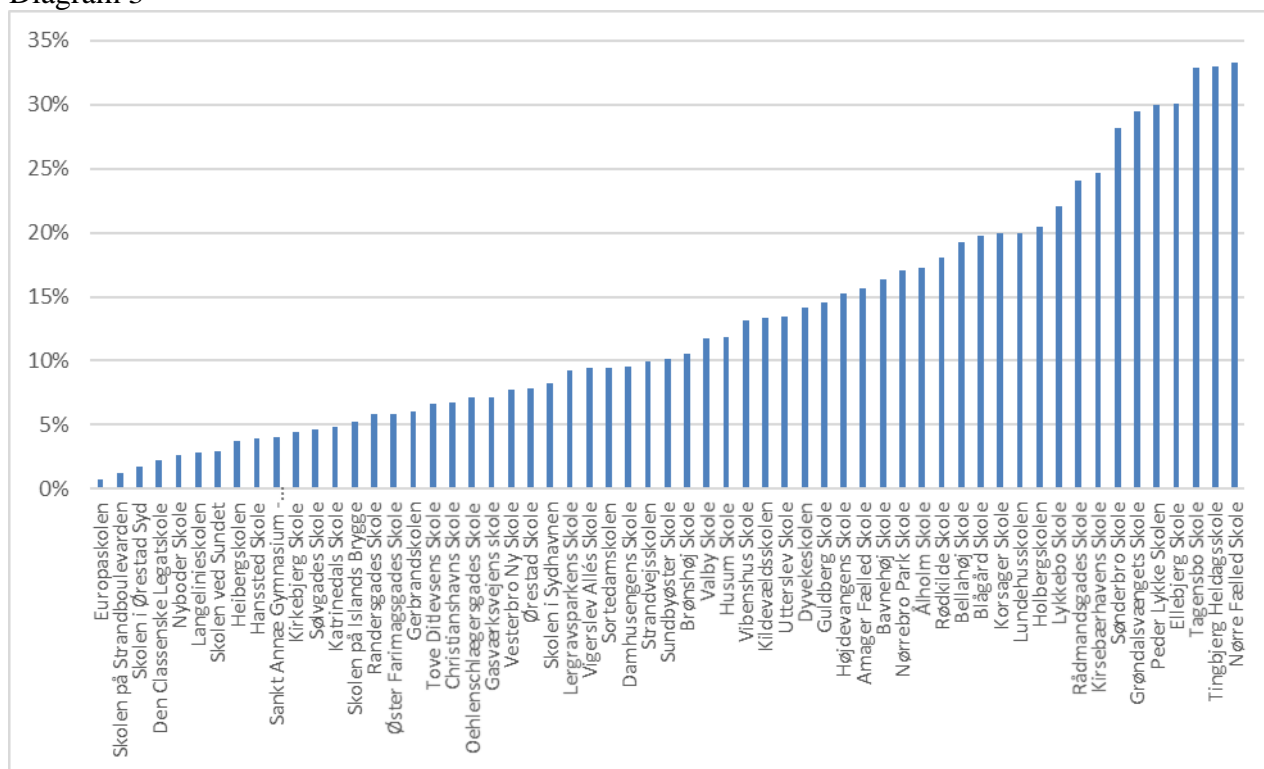
skoleglæde og oplevelse af mobning, men den er tydeligst i sidstnævnte².

Det bør dog bemærkes, at elevernes svar i trivselsmålingen overvejende er positive – også på skoler med en elevgruppe, hvis socioøkonomiske baggrund er svag. Endelig er sammenhængen mellem trivsel og socioøkonomi ikke ligeså kraftig som sammenhængen mellem københavnske skoleelevers socioøkonomiske baggrund og faglige resultater, som fremgik af materialet til temadrøftelsen d. 24. oktober.

Stor spredning fra skole til skole

I diagram 3 nedenfor ses hver skoles andel af elever, der har en forælder på kontanthjælp eller førtidspension, og som udløser midler på baggrund af sociale kriterier.

Diagram 3

Som det fremgår, er der stor forskel fra skole til skole – fra 1% på Europaskolen til 33% på Nørre Fælled Skole.

² Der er dog også skoler, hvor elevernes trivsel er lavere trods en stærk socioøkonomisk baggrund, ligesom der er skoler med en elevgruppe med en svag socioøkonomisk baggrund, der nogle gange ligger højt i trivselsmålingerne.

Tosprogede i specialundervisning

Cirka 27% af eleverne i Københavns Kommunes folkeskoler og specialskoler er tosprogede³. På specialområdet er de tosprogede elever imidlertid overrepræsenterede, hvilket også er en tendens, der gør sig gældende nationalt.

I tabel 1 nedenfor ses alle kommunens elever i specialundervisningstilbud fordelt på de kategorier⁴, som bruges i Københavns Kommune, samt den procentdel som tosprogede elever udgør inden for hver kategori⁵.

Tabel 1

	Antal etsprogede	Antal tosprogede	Antal i alt	Andel tosprogede
Kategori 1	149	213	362	58,8%
Kategori 2	148	76	224	33,9%
Kategori 3	503	65	568	11,4%
Kategori 4	282	106	388	27,3%

Holdt op imod den samlede procentdel, som tosprogede elever udgør i kommunen, ses en markant overrepræsentation af tosprogede elever blandt børn i kategori 1, ligesom tosprogede elever også er overrepræsenterede blandt børn i kategori 2. Tosprogede elever er imidlertid underrepræsenteret blandt børnene i kategori 3. I kategori 4 udgør tosprogede elever cirka den samlede andel, de udgør i kommunen.

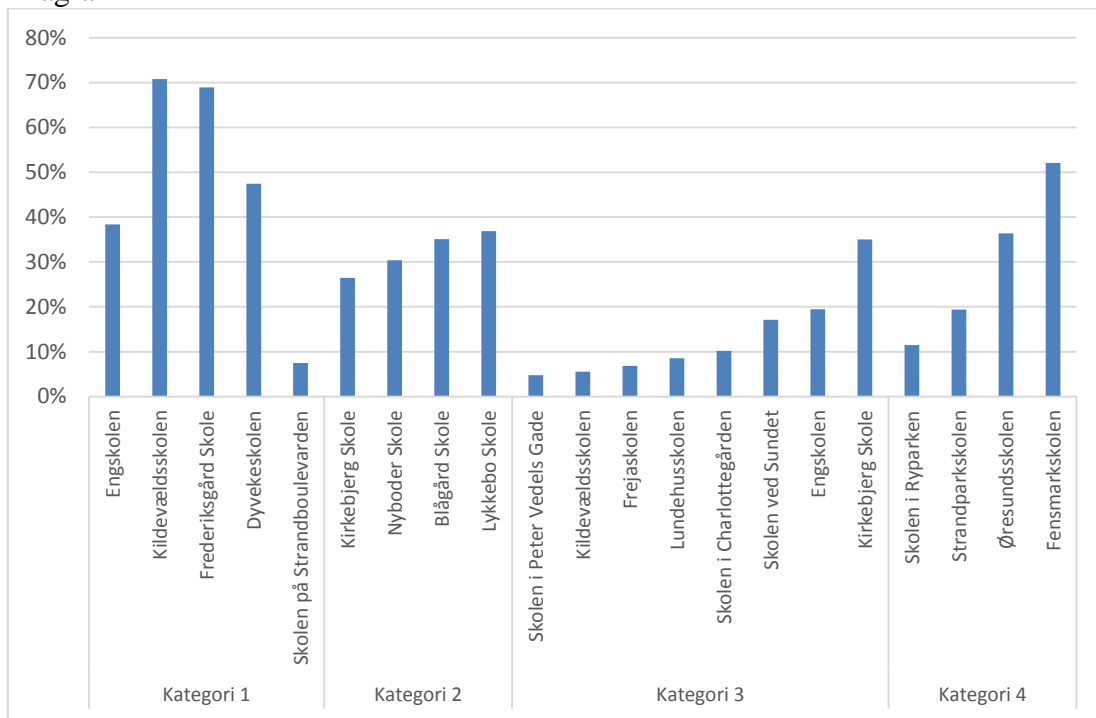
Der er stor forskel på, hvor stor en andel de tosprogede elever udgør i de konkrete specialundervisningstilbud. F.eks. er der blot cirka 5% tosprogede blandt eleverne i kategori 3 på Skolen i Peter Vedels Gade, mens der er cirka 70% tosprogede blandt eleverne i kategori 1 på Kildevældsskolen. I diagram 4 nedenfor ses andelen af tosprogede indenfor hver kategori fordelt på specialundervisningstilbuddene i Københavns Kommune.

³ Andelen er beregnet pr. 5.9.2017.

⁴ Kategori 1 udgøres af elever med lettere generelle indlæringsvanskeligheder samt sårbare unge. Kategori 2 består af elever med læse-, skrive- eller talevanskeligheder. Kategori 3 indeholder elever med gennemgribende udviklingsforstyrrelse (autisme), specifikke indlæringsvanskeligheder (ADHD) eller bevægelsesvanskeligheder. Kategori 4 består af elever med vidtgående generelle indlæringsvanskeligheder (udviklingshæmmede).

⁵ Tallene er opgjort den 5.9.2017.

Diagram 4

De tosprogede elever er samlet set overrepræsenterede i specialundervisningen, men det kan bemærkes, at det alene er 16% af de skolestartende elever, der visiteres til specialundervisning, som er tosprogede. Dette – sammenholdt med den forholdsvise store forskel på andelen af tosprogede børn i de forskellige kategorier – kan tyde på, at det kan være svært at forstå og identificere de vanskeligheder, som de tosprogede elever har.

Blandede skoler – ”the tipping point”

I forhold til spørgsmålet vedrørende andelen af tosprogede elever, faglighed og forældres valg eller fravalg af bestemte skoler henvises til Simon Calmar Andersens artikel, som blev bragt på Politikens hjemmeside den 24. februar 2011. Artiklen kan tilgås her:

<http://politiken.dk/5447793>